

Roman

DIN
2

ILUSTROVAN DRUŽINSKI TEDNIK · IZHAJA V ČETRTEK

III. leto

V Ljubljani, 10. septembra 1931

Štev. 37

„Limonada, kava, čaj!“

Napisal W. A. Persich

Hrumeč in bobneč je zavozil newyorški ekspres v postajno lopo — kratek, silovit sunek — in obstal. Vrata so se odprla, potniki so jeli izstopati, drugi pa so si kraj vrat pretežali odrevenele ude.

Cela tropa prodajalcev je švignila vzdolž vlaka na peronu: „Časopisi, knjige, čokolada, bonboni!“ „Klobase, hrenovke!“ Iznad vseh pa je donel krik: „Okrepčila, pijača, kava, čaj, limonada!“ To je bil Samov glas, glas, vam rečem, ki bi na sodni dan celo trobente prekričal! Vsi tovariši so ga zavidali zaradi njegovega čudovitega organa. A skoraj še bolj so bili fantu nevoščljivi zaradi denarja, ki ga je imel. Paglavec je razumel svoj posel, toliko je bilo gotovo. Kakor divjak v pragozdu je kričal svoja osvežila in vselej dosti prodal, posebno čaja. Kaj vruga je neki posebnega prodajal? Kdo bi vedel! Ali je vse ljudi mahoma obšla manija po čaju?

Naj so drugi o tem razmišljali in si trli glave: Sam se zanje ni zmenil. Nепrestano je tekal ob vagonih gor in dol, tu prodal stekleničico čaja, tam dve ali tri — vedno je imel polne roke dela. Naj je ta ali oni potnik še tako brezbrizno slonel pri oknu: Sam ga je že znal pregovoriti.

„Zakaj ne poskusite, mister? Prvovrsten čaj, v potni steklenici, neprozorni, nov patent!“ Pri tem so njegove oči tako čudno mežikale, da nisi

MAURICE CHEVALIER IN CLAUDETTE COLBERT V FILMU „VALČKOV ČAR“ („SMEHLJAJOČI SE POROČNIK“), KI GA IGRA ELIŠI KINO MATICA

prav vedel: ali je fantu nekaj na očeh, ali pa ima s tem katere druge namene? Nehote si postal pozoren: tu mora biti nekaj po sredi!

„Koliko stane čaj?“

„O, mister, v potni steklenici, poseben patent — malenkost — samo dva dolarja!“

In spet to vražje mežikanje z očmi.

„Drago je!“

„Da, mister, toda patent, patent! Tako vas osveži kakor whisky, kakor najboljši liker!“

Se nadaljuje na strani 552

KRONIKA TEDNA

V podeželskem mestecu je tožil lekarnar, da gre slabo kupčija. Tujec se je začudil: „Kaj mar pri vas nimate bolnikov?“

„Dosti jih je,“ je grenko odvrnil lekarnar. „Samo stvar je taka, da sem se sporekel z zdravnikom in od takrat zapiše ljudem samo kislno mleko in sveži zrak.“

Če ni resnično, je pa mično. Ta recept je vsaj — poceni.

*

Na Bavarskem so nekemu turistu stražniki vzeli 400 planik, ki jih je natrgal v gorah. Na Bavarskem ima namreč policija nalog, da barbarstvo zoper prirodu preganja. Kajti priroda sama je navzlic vsej popolnosti nepopolna: zavarovala je sicer planiko pred živalmi, ni je pa zaščitila pred človekom.

*

V Budimpešti imajo le še enega izvoščka. Vse druge so že izpodrinili avtomobilski taksiji.

*

Zelo taktaj so bili zločinci, ki so vdrli v stanovanje angleškega nogometnega šampijona B. Williamsa. Dobil so v miznici večjo vsoto denarja in nekaj kolajni, ki jih je Williams dobil za hrabrost v svetovni vojni in za zmage na zelenem polju. Nekaj dni po vlamu pa je Williams prišel po pošti droben zavojček — in kaj je bilo v njem? Njegove kolajne in tole pisemce:

„Za kolajne ste se borili, zato vam jih vrnemo. Kar se pa denarja tiče, nam je zelo žal — toda tak je naš poklic.“

*

Tudi pri nas bi lahko veljala resnica, da poceni blago ni vedno slabo. Samo da so premnogi poslovni ljudje tej resnici vzeli domal ves kredit in je zato pri nas v veljavi enačba: poceni je slabo.

Drugače je v Ameriki. Nov primer to dokazuje.

V Newyorku so tako imenovani „boljši“ restavraterji dali po mestu nalepiti lepake z velikim naslovom „100 jedi za 60 centov“. Gost plača v teh restavracijah 35-60 Din in ima zato pravico pojesti kar hoče in kolikor se mu poljubi. Restavraterji pravijo, da jim je ta sistem povečal promet za 20 odstotkov; privabil je mnoge goste, ki so prej zahajali v poceni lokale, ker jih je bilo strah visokih računov v boljših restavracijah. Tudi bojazen, da ne bi ljudje takega gostilničarja izrabljali, ne drži; statistika namreč kaže, da je le 10 odstotkov gostov jedlo, da se tako izrazimo, „za zalogo“.

Njegov duh

Povest nesrečne ljubezni

Napisal M. E. Braddon

(Gl. „Roman“ št. 34., 35. in 36.)

Seveda se je tudi Simmons pridružil njegovi sodbji, da je tisto zastran prikazni samo plod Suzanine bolne domišljije; toda hotelirjevo pismo ga je nemalo zmedlo, da ne rečemo prestrašilo. Govoril je zadnji dan z Johnom o njegovih namelih, in John mu je rekel, da je trdno odločen, brez odloga odpeljati se v London. Ti trije tedni med njegovim odhodom iz Hillborougha in prihodom v London so skrivnost, ki je ne bo lahko pojasniti.

Mr. Simmons si je še enkrat ogledal newyorška pisma in primerjal njih podpise s prejšnjimi Grangerjevimi podpisi. Če so bile ponaredbe so bile zelo spretne ponaredbe; toda Grangerjeva pisava je bila odkrita in preprosta pisava poslovnega človeka, ki je ni težko ponarediti. V teh ameriških pisemih je bila ena stvar posebno značilna: v vseh so bili podpisi popolnoma enaki, črto za črto, krivuljo za krivuljo. To je Mr. Simmonsa še bolj zmedlo; saj je znana reč, da se človek niti dvakrat popolnoma enako ne podpiše. Navadno so zmerom majhne razlike v podpisih.

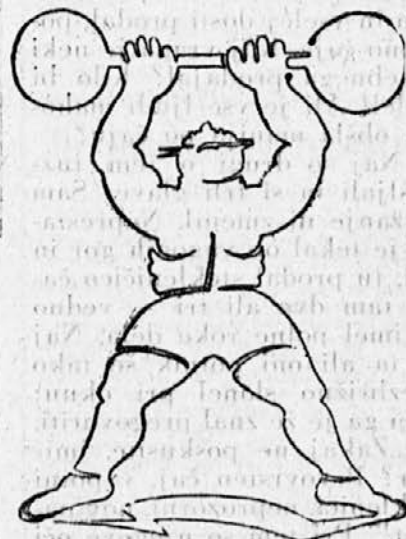
„Ob mesecu mislim iti v London,“ je rekel blagajnik. „pa se bom oglasil še v hotelu ‚Victoria‘ in povprašal po Johnu Grangerju. Če bi med tem prišlo kako novo pismo iz Newyorka, bomo že našli pretnjevo, da bomo za ta čas denar zadržali.“

Proden je bil mesec okoli, se je v tretje prikazal Suzani Ashley duh Johna Grangerja. Šla je bila sama v Hillborough kupovat platno in druge gospodinske drobnarije; in ko se je vračala skozi gozd domov, je že legel na zemljo prijeten majske mrak.

Stopala je po vijoci se senčnati gozdni stezi in mislila na svojega starega prijatelja. Pravitakšen pokojen večer je bil kakor takrat, ko se je bil lohn tik pred gozdom poslednjič ozrl in ji pomahal z roko v slovo.

Tako je bila zatopljena v misli in tako zelo se ji je bilo zagrizlo v glavo prepričanje, da je bilo tisto njegov duh, ko jo je že dvakrat prišel obiskat od mrtvih, da je skoraj ji začudilo, ko je mahoma zagledala nekaj korakov pred seboj dobro znano postavo, ki se je počasi premikala med drevjem. In zdajci se ji je zazdelo, da je v gozdu zayladala zlovešča tišina — le on sam se ji ni zdel zlovešč ne strašen.

Skušala ga je dohiteti, pa se ji je izmikal, in ko je pot nenadoma ostro zavila, ga je sploh izgubila izpred oči. Drevje je postalo gostejše; na tistem kraju, kjer je steza zavila, je vladala zlovešča tema, in ravno na ovinku se je pot strmo spustila v globel, na katere dnu je bila stara, zapuščena peščena jama.

V eni potezi

Suzana se je na zunaj precej mirna vrnila domov; toda v njej je bita globoka žalost. Povedala je svojemu možu, kaj se ji je zgodilo, in ni prej mirovala, dokler ni Robert sklical ljudi, da so šli v gozd iskat Grangerjevo truplo.

Niso dolgo iskali. Našli so ga ležečega na dnu peščene jame, pol zakopano v rahlem pesku in pokrito z hodičevjem in robidovjem, ki je raslo ob poti.

Seveda so uvedli takojšnjo preiskavo. Krojač, ki je bil napravil obleko, v katero je bil mrlič oblečen, je brez obotavljanja potrdil in se zaklel, da je to obleko napravil za Johna Grangerja. Vsi žepi so bili prazni. Nič več ni moglo biti dvoma, da je nekdo Johna Grangerja zalezoval in ga ubil zaradi denarja, ki ga je žrtev tisto noč imela pri sebi. Njegova lobanja je bila razbita od udarca z roglasto palico po levem sencu. Palico so našli v pesku nedaleč trupla; držali so se je človeški lasje in je bila polna krvavih madežev.

John Granger sploh ni bil zapustil Hillborougha; tisti človek, ki si je znal prilastiti toliko njegovega denarja, s tem da je ponaredil njegov podpis in pisal v njegovem imenu pisma iz Amerike, je bil po vsej verjetnosti tudi njegov morilec. Gosposka je razpisala veliko nagrado za izsleditev zločinca in policija se je z vso vnemo lotila preiskave.

*

Suzana Ashley in njenega očeta so podrobno zaslišali o dogodkih usodnega večera 24. julija. Suzana je vse povedala: kako je med čajem prišel njen bratranec Stephen Price, povedala je o vprašanjih in odgovorih zastran denarja, ki ga John Granger vzame s seboj — vse, česar se je spomnila.

"Torej je Price vedel, da ima Granger pri sebi denar?" je vprašal coroner.

V zadregi

„S čim smem postreči, gospod?“

„Kave, prosim!“

„Crno, kap, turško, mokko, belo, svetlo, navadno, brizgano, pasirano ali s smetano?“

„E... e... veste, kaj... prinesite mi rajši vrč piva!“

„Da.“

„In tudi to, da ima svoj denar naložen v hillborouški banki?“

„Da.“

„Ali je Price pozneje odšel iz vaše hiše kakor Granger, ali prej?“

„Prej; skoraj eno uro pred njim.“

Razprava se je odgodila. Teden dni nato pa je dobil Matthew Lorton s sodnije poziv, naj prinese kako fotografijo svojega nečaka Stephena Pricea, če slučajno katero ima.

Res je eno imel; poslal jo je še tisti dan.

Lastnik hotela 'Victoria' v Londonu je v sliki spoznal moža, ki se mu je izdal za Johna Grangerja in ki je tudi odšel z Grangerjevo prtljago.

Poslej je bilo delo lahko. Drug za drugim so prihajali na dan še manjkajoči členi verige:

Priglasil se je neki delavec, ki je bil videl Stephena Pricea v noči 24. julija sedečega kraj plota tik ob robu gozda, ko je obrezoval z žepnim nožičem nekako gorjačo.

Gospodinja hiše, kjer je Price stanoval, je povedala, da se je bil z nekim prijateljem tisti večer dogovoril za partijo biljarda, pa ga ni bilo; prijatelj ga je dvakrat prišel iskat in se je jezil, da ga je

pustil na cedilu. Okoli pol enajstih se je potem Stephen Price prikazal, bil pa je zelo blede in nekam čudno se je obnašal.

Pisar, ki je bil z njim skupaj v pisarni, je bil pripravljen priseči, da je bil Price strašno zmeden in čudaški vse dni tistih dveh ali treh tednov, kar je še ostal v Hillboroughu; toda on, pisar, ni dosti o tem razmišljal, ker je vedel, da so Stephena trli dolgov.

Razprava se je končala in sodnik je razglasil, da je bil storjen na Johnu Grangerju premišljen umor. Z naslednjim parnikom je že odplul v Newyork kriminalni uradnik z nalogom, da poišče in zgrab. Stephena Pricea.

Ni ga bilo lahko dobiti. Naposled pa je le prišel oblastvi v roke, in pri njem so dobili še nekaj Grangerjevega denarja. Prepeljali so ga na Angleško, ga zaslišali, mu dokazali zločin, ki ga je naposled priznal; ga obsodili in obesili. Ves Hillborough je z mrkim zadoščenjem sprejel izvršitev kazni na znanje.

Kmalu nato je Mr. Vollair razglasil Grangerjevo oporo, ki jo je pokojnik napisal nekaj dni pred odhodom; v njej je vse svoje imetje zapustil Suzani Lorton, in sicer obresti njej sami, glavnico pa njenemu najstarejšemu sinu, ki naj bi jo dobil po njeni smrti.

Robert in Suzana Ashley sta dala postaviti Johnu Grangerju preprosto, a lep spomenik na hillborouškem pokopališču, kamor so prepeljali njegovo truplo. To je najmanj, je rekla Suzana, kar morem storiti za počastitev spomina moža, ki me je tako globoko ljubil.

Mlada žena hodi vsako pomlad v mraku s svojima otrokoma v ta kraj miru in pokoja; toda po tistem večeru v gozdu se ji ni Johnov duh nič več prikazal, in ona ve, da ga ne bo nikoli več videla.

Konec

SRCE V OKOVIH

Roman

Napisal Mirko Brodnik

Ta roman je začel izhajati v 9. številki letošnjega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je devetin-dvajseto. Novi naročniki lahko dobe še vseh prejšnjih osemindvajset nadaljevanj.

Četrty del

SKRITI ZAKLAD

Pokleknil je na tla in s plamenico posvetil v globino, ki je zevala pred njim. V njenem soju je opazil ozke stopnice, ki so izginjale v rovu.

„Pot bo precej težka,“ je rekel. „Vsaj začetek. Najmanj dva metra globoko bomo morali skočiti.“

„Čemu imamo pa hlod, ki smo ga prinesli s seboj?“ je odvrnil Branko. „Pa tudi vrvi, saj nismo brez njih. Lahko napravimo most in po njem bomo varno šli v globino.“

Ni čakal odgovora. Skočil je k izhodu v svetišče in privlekel hlod. Z vrvmi ga je trdno privezal na obeh straneh in ga spustil v globino. Tako je nastal most, po katerem so varno korakali v rov, ki je vodil k zakladnici.

Ta rov je bil ozek, da so se morali globoko sklanjati, postajal pa je še ožji; nekaj časa so se celo plazili po trebuhu, da so prišli naprej. Potem pa se je spet razširil in kmalu je bil tako prostoren, da so prav lahko korakali po njem. Kakih sto korakov so hodili pod zemljo, toda še ga ni bilo konca. Nenadoma pa jim je širok kamen zastavil pot naprej.

„To je tisti kamen, ki nam je o njem pravil rokopis. Tisti kamen, kjer je Sal-sin napisal svoje osebno sporočilo,“ je dejal Branko. „Gospod profesor, tu je naloga za vas!“

Profesor je prišel bliže.

„To bo težko prečitati,“ je rekel in zmajal z glavo. „Saj komaj razločim posamezne znake.“

Zrak v rovu je bil težak, dušeč. Dim plamenic je vsem, ki so čepeli v njem, lezel v nos in usta, in jih silil na kašelj. Komaj so zdržali.

„Ne, vem, kaj naj storimo,“ je rekel profesor. „Najmanj uro bom potreboval, če ne več, da razrešim skrivnostne znake. Tako dolgo tu ne moremo ostati. Vrnite se, jaz pa med tem prepisem kolikor bom mogel in pridem za vami.“

Brez besed so se mu pokorili in se obrnili. Spet se je začela težka pot nazaj. Ker jih je dim dušil, so se ločili in šli drug za drugim po daljših presledkih. Potem so se spet zbrali pred kipom. V soju plamenic so si tako stali nasproti, brez besed, brez misli drug na drugega, kajti njihove misli so bile čisto drugje, bile so pri zakladnih, ki jih je rov skrivljal.

Prvi je pretrgal mlk Janez.

„Kje je Nadja?“ je vzkliknil in se z grozo ozrl okrog sebe.

Nadje ni bilo nikjer.

„Kaj se ji je zgodilo?“ je vprašal z drhtečim glasom. „Kje je šla?“

„Med mano in tabo,“ je odgovoril Branko. „Kakih deset korakov za menoj in prav toliko pred teboj. Kam je le šla?“

„Morda...“ se je prestrašil Janez. „morda se je zmotila in zavila v širši rov, ki se je odcepil sredi poti na desno. Poiškati jo moramo!“ je nestrpnostno vzkliknil. „Vrnimo se v rov!“

Šli so nazaj, vročično preiskali vse, toda Nadje ni bilo nikjer. Tajni rov, ki se je odcepil od glavnega in zavil na desno, je zijal pred njimi, klicali so vanj, a nihče se ni oglasil. O Nadji ni bilo sledu.

Med tem je profesor vse prepisal. Čudil se je, ko je zagledal naše znance sredi rova. Na kratko so mu povedali, kaj se je zgodilo, prosili so ga, naj jim da dober svet, bili so vsi brez glave.

„Ta rov je najbrž skrivna past, ki zavede človeka s prave poti in ga zapelje globoko pod zemljo. Biti mora prava mreža rofov, ki so razpredeni pod svetiščem. Morda tako dolga, kakor stare katakombe v okolici Rima. In tudi istemu namenu služijo.“

„Kaj nam zdaj pridigujete,“ ga je nestrpnostno prekinil Janez. „Povejte nam rajši, kako naj jo najdemo, kaj naj storimo, da se nam ne izgubi!“

„Svet v tem slučaju je drag,“ je odvrnil profesor in pomenljivo dvignil glas. „Če je že predaleč zašla, jo boste težko našli. Pravite, da vam na klice nihče ni odgovoril? Temu se ne čudim. Rov je zavil in glas se hitro izgubi, da ga ni mogoče čuti, četudi je oni, ki ga kličete, zelo blizu. Edino, kar vam ostane... Ali se še spomnite Arijadnine niti? Morda bi tako poskusili. Če nimate prave poti za seboj, se lahko izgubite prav tako, kakor se je gospodična. In potem sta izgubljeni dva, ne samo eden. Vrvi smo vzeli s seboj dovolj. Skočite ponjo. Upam, da je gospodična tako pametna, da ne bo silila naprej in bo ostala, kjer je, ko bo opazila, da je zgrešila pot. Edino tako jo lahko rešimo.“

Se preden je dogovoril, je Janez že izginil. Kar so mu dale moči, je hitel proti izhodu in malo nato se je vrnil z vsemi vrvmi, kar so jih imeli s seboj.

„Upam, da bo dovolj,“ je dejal profesor. „Kdo pojde gospodično iskat?“

„Jaz, jaz, jaz,“ so vsi trije vzkliknili v en glas.

„Za vse tri ni dovolj vrvi,“ je odvrnil profesor. „Samo eden gre lahko.“

„Potem pojdem jaz,“ je energično rekel Janez.

Profesor ga je pomenljivo pogledal.

„Ali veste, kaj to pomeni?“ je dejal. „Lahko bi se izgubili, prav tako, kakor se je izgubila gospodična.“

„In če se izgubim?“

Samo to je rekel. Niti besede več. Ne da bi bil čakal odgovora, je začel vezati vrvi in naglo pobral nekaj plamenic. Potem je izginil v temo.

Dvanajsto poglavje OBUP

Ko je Janez izginil v rovu, je kmalu izgubil izpred oči svoje prijatelje. Rov je nenadoma zavil na levo in tako je ostal sam.

Tipal je pred seboj. Rov je bil ozek in komaj se je preril dalje. Ovirale so ga tudi plamenice in vrv. Toda za to se ni menil. Samo eno je imel pred očmi: da najde Nadjo, naj ga stane, kar hoče. Klical jo je, toda odgovora ni dobil. Vselej se je vrnil samo odmev njegovega lastnega glasu, pošasto spačen. In šel je dalje, dalje, brez konca.

Klical je, a glasu ni bilo, nikjer ni bilo sledu po Nadji, nikjer ni bilo odgovora. Gledal je po tleh. Morda zapazi kako sled, ki jo je pustila, morda zagleda kapljico smole, ki je padla z njene plamenice.

Nikjer nič. In na vseh straneh so se odpirali novi rovi, kakor pošastna žrela, sgajoča v neskončnost.

Kolinska

TVORNICA CIKORIJE

OKUSNA IN ZDRAVA je KOLINSKA KAVA!

Ta pošastna žrela. Vzela so njo... njo!

Srce mu je burno utripalo. Pritisniti si je moral roko nanj. Bal se je, da mu ga ne razžene.

Ona! Kje je ona, ki jo išče?

Zdaj šele se je zavedel, kako zelo jo ljubi!

„Nadja, Nadja... Nadja!“

Nikjer ni bilo odgovora.

Kakor blazen je silil dalje, dalje. Zmeraj manj vrvi je imel. Izginjala je, kakor bi se bila topila. In bogve, kje je še ona, katera globina jo je požrla? Kako jo bo našel, kako bo prišel do nje?

„Vrniti se moram,“ si je rekel. „Sem ni mogla priti. Tako daleč nikakor ne. Omagala je. Morala je omagati, manj moči ima kakor jaz. Tudi jaz bom omagal, preslab sem.“

In začela se je pot nazaj. Še težja je bila kakor naprej. Dim, ki ga je puščal za seboj, je težko ležal v rovu in zdaj je moral spet iti skozenj. In pri vsakem stranskem rovu je obstal in jo klical.

Od nikoder ni bilo odgovora. In šel je nazaj.

Komaj je lezel. Kolena so mu krvavela, roke so mu krvavele. Vsaka kaplja smole, ki mu je kanila na roko, mu je bila kakor ognjen vbod. Kričal bi bil, toda moral je hraniti glas, za njo. In tako so bili vsi klici, ki so iskali njo, klici groze, bolečine.

In potem je nenadoma začul glas za seboj.

„Nadja,“ je hotel vzklikniti, toda še preden je izgovoril, je umolknil. Ni bila ona. Bil je Branko, ki je šel za njim, boječ se, da se mu ni kaj pripetilo, ker ga toliko časa ni bilo nazaj.

„Ti si!“ je rekel komaj slišno in v glasu mu je zvenelo bridko razočaranje. „Ti si! Mislim sem, da je ona.“

Prvič ga je tikal.

Omahnil je. Branko je naglo zlezal k njemu in se sklonil k njegovemu licu.

„Kaj ti je, Janez?“ ga je skrbeče vprašal.

„Nič. Pusti me,“ je Janez nestrpnost odvrnil. Nema onemoglost ga je nenadoma prevzela in premagala. „Ali si jo tudi ti iskal?“

Branko mu ni takoj odgovoril. Šele čez dolgo ga je poklical in mu dejal:

„Vrni se! Jaz bom še dalje iskal.“

„Ne, ne!“ je jeknil Janez brez moči. „Pusti me tu, moram jo najti. Sam jo moram najti...“

Branko ga ni poslušal.

„Zašel si v stranski rov,“ mu je rekel. „Tu je ne najdeš!“

„Kam naj potem grem?“ ga je vprašal v obupu.

„Nazaj!“

In ko ga ni hotel ubogati, ga je potegnil za seboj.

„Nazaj, sicer se mi še zadušiš.“

Janez je videl, da mu nič drugega ne ostane. Pobesil je glavo in šel za njim.

In šel je nazaj. Nazaj. Kako sramotno se mu je zdel ta umik. Kakor izdaja nad njo.

Vrv, ki se je zanjo držal, da ni izgubil smeri, se mu je zdela, da ga vodi v smrt. Dobro je vedel, da je njegovo življenje brez nje smrt.

In na obeh straneh so zivali novi rovi, kakor bi se mu rogali. Spravljali so ga v obup.

Nazaj, nazaj!

Branko je šel tik pred njim, toda Janez ga niti videl ni. Ni mislil nanj. Vse njegove misli so bili drugje, pri njej.

Ovinek za ovinkom se je odpiral pred njim, ovinek za ovinkom se je za njim izgubljal. Janez nanje ni gledal. Gledal je samo zevajoče rove na obeh straneh. Hlastno je upiral vanje oči, da bi morda kje zagledal sledove za njo, ki se je izgubila.

Nikjer nič.

Nazaj, nazaj!

Dušilo ga je. Kolikrat se mu je zazdelo, da čuje glasove, ki ga kličejo... Prisluhnil je.

Nič!

Bil je samo odmev Brankovih korakov.

Kolikrat se je s čelom zadela v strop rova! Čutil je, da mu čelo krvavi, da mu debele kaplje krvi zalivajo oči. Komaj da si jih je obrisal.

Nazaj, nazaj!

In poti ni hotelo biti konca. Vrv je lezla pred njim kakor brezmejna kača in ni je hotelo biti konca. Ni je bilo konca.

Goste kaplje potu so mu stopile na čelo. Mešale so se s krvjo, ki mu je polzela iz rane na čelu. In vse čelo je bilo ena sama rana, čedalje večja.

Zavest ga je zapuščala. Brez volje, brez moči je lezel nazaj.

Nenadoma je začutil pod seboj nekaj mokrega. Voda, ki je kapljala s sten, se je zbirala v kameniti kotanji.

Ko je lezel naprej, je niti opazil ni. Takrat so bile njegove misli vse drugje. Takrat je hotel samo naprej.

Voda! Sklonil se je na tla in jo hlastno srebnil. Novih

moči mu je dala, novič mu je pognala kri v žile. Novo upanje mu je zbudila. Izmil si je čelo in obraz.

In potem je nenadoma vzkliknil: nekaj korakov dalje je videl pri vhodu v stranski rov kapljico smole. Ali je to njena sled?

Naglo je planil tja in pogledal. Ni se motil. Res je bila kaplja smole. Ali jo je pustila njena plamenica? Poklical je Branka.

„Ali si kaj gledal stranske rove?“ ga je hlastno vprašal. „Gledal sem.“ je začul odgovor.

„Ali si šel v katerega?“

„Ne.“ mu je odgovoril glas pred njim.

„Potem je to njena sled,“ si je rekel. „Ona je! In nisem opazil njene sledi, ko sem šel tod mimo!“

Ne da bi Branku kaj rekel, je izginil v rovu, ki je zival pred njim. Čeprav ga je pekel dim in mu jemal vid, je vendar hlastno upiral svoj pogled v tla izgubljenega rova.

„Plamenica ji je morala kmalu dogoreti,“ se je prepričeval. „Ni mogla priti daleč. V temi ni šla dalje. Omagala je. Najdem jo!“

Te misli so mu vrnilo pogum in nove moči. Zdaj je čutil v sebi hrabrost, da bi se postavil vsemu svetu nasproti, da bi kljuboval vsakomur in vsem.

„ROMAN“ STANE

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, ½ leta 40 Din, vse leto 80 Din. Na razpologo še vse številke. Račun poštno hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Na tujem, vse leto:

v Angliji 9 šilingov, Avstriji 14 šilingov, Belgiji 14 belg, na Češkoslovaškem 70 kron, v Egiptu pol funta, Franciji 50 frankov, Holandiji 5 goldinarjev, Italiji 40 lir, Nemčiji 9 mark, Severni Ameriki 2 dolarja. Povsod drugod na leto 120 Din, za ½ leta pa 60 Din. Denar (veljavno jugoslovansko ali tuje bankovce ali ček) pošljite v lastnem interesu v priporočenem ali pa v denarnem pismu.

Posamezne številke:

V Jugoslaviji po 2 Din. Dobe se v trafikah, knjigarnah in kolodvorskih prodajalnah. Kjer „Romana“ nimajo, zahtevajte, naj ga naroče. Direktna naročila izvršimo šele po prejemu zneska v bankovcih ali veljavnih znamkah. V Italiji stane posamezna številka 80 stotink.

Naročila

in dopise pošljite na naslov: „Roman“, Ljubljana, Breg 10, poštni predal št. 345. — Rokopisov ne vračamo. Za odgovor priložite znamko. — Oglasi po tarifi.

Čedalje več kapelj smole je našel na tleh. Brez dvoma, to je bila ona, njena sled. In njena plamenica je šla h koncu. Videl je. In kmalu jo najde. Če ni...

Obšla ga je nova misel, ki mu je z grozo napolnila srce. Če ni v temi šla dalje in se kje zgrudila, kam padla. Koliko brezden brez dna je srečal na poti. Če ni v katero padla!

„Moram jo najti,“ si je pravil in preganjal zle misli. „Moram jo najti. Najdem jo!“

Čedalje hujša je bila nestrpnost, ki se ga je lotevala, čedalje večji strah, ki mu je prevzemal srce.

In potem se je rov nenadoma nehal, izginil je v globino in ko je posvetil s plamenico v prepad, je videl, da je na dnu voda, majhno jezerce.

„Moj Bog, če je padla sem, če je utonila!“

Ob strani rova je zagledal v kamen vsekane stopnice, komaj tolikšne, da se je lahko z ного uprl obnje. Vse moči je moral napeti, da je lahko po njih zlezal v globino, da ni padel v jezerce. In čisto doli je bila majhna ozka kamenita polica in pod njo jezerce, mirno, tiho, molčече.

„Utonila je,“ si je rekel. Na glas ni mogel izpregovoriti. Strah mu je zavezal grlo, ohromil mišice. Plamenica, poslednja, mu je zdrknila iz roke in padla v vodo. Začvrčalo je in šele ta jek ga je predramil.

Bil je v temi. Vse je izginilo. Stal je na skalnati polici in se stiskal k vlažni steni, ki je vstajala nad njim. Oklepal se je je, kakor utopljenec rešilne bilke, in ustnice so se mu gibale in neprestano med drhtenjem izgovarjale samo eno besedo, njeno ime.

Potem si je nenadoma segel z roko po čelo, v lase. Ta dotik ga je vrnil v resničnost, v življenje. Vrnil mu je glas in potem je zakričal, kar so mu dale moči, kar je mogel dati iz sebe, in ta glas je bil glas obupa, skrbi, zavesti, da

je vse izgubljeno, in ta glas je bilo njeno ime:

„Nadja!“

Glas, ki bi bil obudil mrliča...

Pošastno je odmeval po globini, prav dobro je čul, kako se je odbijal od stene do stene in se spet vračal k njemu in spet nazaj k steni. Kako je skočil z gladine jezera in planil vanj.

„Nadja!“

Ta glas je bil spet čisto drugačen, tako drugačen, da se mu je trenutek zdela, da ga ni izpregovoril on sam, temveč nekdo drugi. In ko je zamrl na njegovih ustnicah, ko je zamrl na kamenitih stenah, ko je izginil v daljavo in ga ni bilo več nikjer, je šla z njim vsa Janezova moč. Za trenutek se je spomnil, da je pod njim jezero, spomnil se je, da nje ni več, in stopil je na rob skale, segel z roko v praznino in zazdelo se mu je, da ga nekaj vabi tja v pozabo, da ga kliče tajinstven glas k njej, ki počiva pod njim na dnu jezera, kliče ga, naj pride k njej...

„K njej, k njej!...“

Tedaj pa je nenadoma postal ta glas, ki ga je klical, živ. Izpremenil se je v njegovo ime, prav razločno je čul, kako ga je klical:

„Janez!“

Bobnel mu je po ušesih, niti razumel ga ni. Vse svoje čute je moral napeti, sleherni živec mu je trzal. In potem je spet zaznal isti glas:

„Janez!“

Ona je bila. Ona! Zdaj je to dobro vedel. Poznal ga je, ta glas. Tisti glas je bil, ki si ga je tolikrat želel, prav tako izgovorjen.

„Nadja!“

„Janez!“

Prihajal je z leve strani. Hotel je stopiti tja, oprijel se je stene, toda ni našel tal. Pred njim je ležalo brezno in ob strani strm previs. Kako priti čezenj?

To vprašanje se mu je zasukalo v možgane. Kako priti čez, v temi, ki je nič ne more

prodreti? Kako priti k njej, ki ga čaka, drhti za njim?

Kakor v omotici se je spomnil, da je takrat, ko je odhajal za njo, vzel vžigalice s seboj. Segel je v žep in njegovih drhtečih prsti so otipali malo škatlico z žveplenkami. Naglo je eno prižgal.

Droben soj svetlobe je za trenutek razsvetlil steno. Opazil je globoko spodaj komaj zaznavno stopnico in potem še bolj globoko drugo. In vse drugo je izginjalo za previsom, tam, kjer mora biti ona.

Vžigalica je ugasnila prav takrat, ko je stopil na prvo stopnico. V temi je z nogo poiskal in našel naslednjo. Potem je prižgal drugo vžigalico. Kar je mogel se je sklonil naprej in posvetil v neznano temo. V soju slabotnega plamenčka je zagledal obris človeškega telesa.

„Nadja!“

„Janez!“

Poslednja vžigalica mu je pokazala pot, pokazala mu je nove stopnice, ki so se nehale na še manjši skalnati polici, kjer se je k steni stiskala Nadja.

Skočil je k njej, pritisnil jo je na prsa, poljubil jo je enkrat, desetkrat, stokrat. In ona se je boječe privila k njemu in mu vrnila poljub za poljubom.

„Janez!“

„Našel sem te, draga,“ ji je šepnil. „Našel sem te in zdaj si moja, za zmeraj moja. Nikogar ni, ki bi te mogel od mene odtrgati...“

In čul je slaboten glasek, ki mu je odgovoril:

„Tvoja sem, samo tvoja. Nikogar ni, ki bi me mogel od tebe odtrgati...“

In potem je ta glasek, ki mu je bil rajska glasba, utihnil. Začutil je nenadoma vso njeno težo na svojih rokah. Njeno telo je padlo v njegov objem.

Nadja se je onesvestila.

Dragoceno breme, ki ga je držal na rokah, je navdalo Janeza z novimi močmi. Vrni-

lo mu je možnost hladnega, rešnega razmišljanja. Položaj, ki se je zdaj v njem nahajal, ni bil rožnat. Na ozki skalnati polici je čepel z nezavestnim dekletom in si ni mogel sam pomagati. Toda prepričan je bil, da mu tovariši pridejo na pomoč. Vedel je, da bo Branko takoj, ko bo opazil, da ga ni, prišel nazaj za njim. Vrv mu bo kazala pot in našel ga bo.

Minuta je minevala za minuto in vsaka se mu je zdela daljša. Nestrpen je postajal. Strmel je v temo, čakajoč, da jo zdaj pa zdaj predre medel soj plamenice. In potem se je sklonil k Nadji, ki je še zmeraj ležala brez zavesti v njegovem naročju. In pritisnil je svoje ustnice na njene mrzle ustne, ki so še v nezavesti drhte. In poslušal je njeno srce, njeno drobno srce, ki je bilo zdaj njegovo, in čul je, kako je slabotno utripalo, kakor bi hotelo utihniti, in skoraj strah ga je bilo.

Kje se Branko tako dolgo mudi? Zakaj ga ni? Zakaj ne pride in ga ne reši iz mučnega položaja, kamor je bil zašel?

Nejevoljen je postajal, toda nenaden žarek svetlobe, ki je legel na gladino jezera in malce osvetlil črne stene, mu je to nejevoljo pregnal.

„Tu so,“ je vzkliknil sam pri sebi. „Tu so. Zdaj sva rešena.“

In tedaj je že začul glas:

„Janez! Nadja!“

„Hoj!“ je zaklical. „Pridite. Na desno!“

Plamenica se je nagnila naprej. Zagledal je njeno gorečo konico. In potem je šla čedalje niže.

Vedel je: Branko je našel stopnice v skali. Še trenutek ali dva in prišel bo, da ga reši iz mučnega položaja.

Trinajsto poglavje

PREROKINJA

Ko sta prišla Branko in Mitja na ozko polico, kjer sta bila Janez in Nadja, je Branko pogledal, kakor bi bil pred

seboj videl duha. Ni mogel verjeti, da je to res, da je Nadja rešena, saj je že mislil, da so jo za zmeraj izgubili. Zdaj pa jo je našel v Janezovem naročju.

Z velikimi težavami so prenesli Nadjo, ki je bila še zmeraj nezavestna, čez strmi previs. Medtem se je priplazil porovu tudi profesor, ki ni hotel ostati sam. Skupaj so odnesli Nadjo po velikih težavah v svetišče.

Janez ji je s hladno vodo močil čelo in ji vlil v usta požirek žganja, toda ni se prebudila. Morda je bil temu kriv slab zrak v podzemlju, ki je vse dušil. Zato je svetoval, da jo odnesejo ven na prosto. Sam jo je vzel v naročje, čeprav je bil tako slab od prestanih naporov, da so mu od koraka do koraka ginile moči.

Ko so stopili iz globeli, jih je solnce skoraj oslepilo. Tako so se bili navadili teme. Vsi so postali vrtoglavci.

Janez je položil Nadjo v visoko travo, pokleknil je k njej in jo boječe prijel za roko.

Branko, ki je pozavestno čutil, kaj se je zgodilo med Janezom in Nadjo, je potegnil profesorja in Mitjo s seboj in šli so malo v stran ter na nizkem griču sedli v travo.

Profesor je povedal, da so bili znaki na skali tako slabi, da jih je le nekaj mogel prepisati. In tudi med temi so bili taki, ki jih sploh ni poznal. Od sporočila, ki je imelo kakih dvajset vrst, je mogel rešiti samo nekaj besed, in še te so bile tako malo pomembne, da si z njimi ni mogel pomagati. Njegov obraz je razodeval nejevoljo, ki je ni mogel pregnati. Tudi on je mislil, da bo pot do zakladov lahka, da se mu ne bo treba na vsakem koraku boriti z nepremagljivimi zaprekami, zdaj pa jih je bilo že toliko, da je skoro obupaval.

„In iz teh besed ne morete prav nič sklepati?“ je vprašal Branko z razočaranim glasom.

„Na žalost prav nič.“ je ponovil profesor. „Edino kar sem razbral, so bile besede: Na desni... daleč... na levo... pot vodi... čez skalo... pazi... vhod... voda...“

„S tem si res ne moremo pomagati,“ je pritrdil Branko. „Tudi če bi še vedeli dosti več, še ne bi bili nič bližji rešitvi. Pot vodi nekje po rovih, in koliko je teh, sem dobro videl. Na vsakih deset korakov se odpira nov. Če bi hoteli vse preiskati, bi potrebovali sto ljudi, in delali bi najmanj mesec dni. In kako naj potem doženemo, kje ravno leži zaklad? Kako bomo to odkrili?“

„Kaj če bi šli še enkrat pogledat ploščo v rovu?“ ga je čez nekaj časa vprašal.

„Prav nič več ne bi zvedeli. Pravim vam, da je napis uničen, in še te besede, ki sem jih razbral, sem moral napol uganiti.“

„Potem je ves naš trud brez haska,“ je žalostno odvrnil Branko. „Sami ne moremo dalje. Leta bi potrebovali, da bi preiskali vsak kotiček v rovih. In pri tem niti ne vemo, ali so sploh zakladi še skriti v njih, ali jih ni kdo odnesel. Če so sovražniki prišli v rove, so gotovo našli sporočilo Salsina in potem je vse zastoj.“

„Mislim, da ga niso našli. Skoraj sem prepričan in glavo bi dal, da razen Salsina tega rova nihče ni poznal. Če bi bil ljudem znan, če bi ga bili morda odkrili sovražniki, bi bili našli v rovih ostanke mrličev in druge znake boja, ki bi bil prav gotovo tam divjal. Vladarji so dobro skrivali svoje zaklade. Več jim je bilo do njih kakor do življenja podložnikov. Dokaz za to je, da so morali otroci, starci in žene umreti v svetišču samem, da jih torej niso pustili v rove, kjer bi se bili morda še rešili.“

Nemogoče je dirigrati v tričetrtinskem taktu, če se poslušajoča dama v enajstdevanajstinskem taktu pahlja.
H. v. Bülow.

„Limonada, kava, čaj!“

Nadaljevanje z naslovne strani

Kaj, whisky? Taka je torej ta reč!

„Evo dva dolarja!“

„In tu, evo vam čaja! Samo, mister: ne napravite sebe in mene nesrečna in odmašite steklenico šele zunaj postaje!“

„Že prav! Čakaj, daj mi še eno steklenico!“

In že je Sam hitel dalje, kričal, mežikal z očmi in prodajal — kakor bi trenil, je oddal steklenice in še zmanjkalo mu jih je.

Žvižg, hropenje lokomotive — in že se je vlak sopihaje zganil. In komaj je bil iz lope, je že drvel s peklenko hitrostjo.

V vagonih se je jelo čedalje več ljudi zbirati pred nekimi majhnimi, samotnimi lokalom, pred tistim lokalom namreč, ki nadomešča v zadnjem času (ravno nasprotno imenu tega lokala) krčmo. Vsi so nestrpnost čakali in na vseh obrazih se je razodevala nevolja. Ljudje bi se skoraj stepli, kdo pride prej na vrsto. Toda prav v trenutku, ko je vse kazalo, da si bodo vsak čas skočili drug drugemu v lasce, prav takrat so se vrata odprla. In iz tesnega lokala je planil neki potnik, z obrazom, zariplim od jeze, in zakričal:

„Prekleti pes, da bi ga hudič!“

Toda ko je zagledal toliko ljudi, se je iznenada umiril in obraz se mu je raztegnil od škodoželjnega režaja: „Aha, vi bi tudi radi čaj pili?“

Nihče mu ni odgovoril. Nemara je možak preoblečen policijski komisar, kdo ve!

„Le požurite se! Lokal je prost! Naj hudič vzame prekletega paglavca! Vam mežika z očmi in prodaja svoj patentiran čaj po dva dolarja! Vsak pameten človek bo rekel: vendar že whisky, hvala Bogu! In veste, kaj je? Čaj — čisto navadna grenka čorba! Naj ga hudič vzame!“

Urejuje Boris Rihteršič

„Valčekov čar“

(„Smehljajoči se poročnik“)

Paramount starta v kinu Matici s svojim prvim filmom letošnje produkcije, s Chevalierjevimi „Valčkovim čarom“, ki je priven po opereti Oskarja Straussa v režiji mojstra Ernsta Lubitscha. Kratka vsebina filma je tale:

Niki je častnik, ki ga vse ženske obožujejo. Njegovo življenje je veselo, srečno, tembolj, ker se je pred kratkim spoznal z lepo kapelnico ženskega orkestra, Franci. Toda to veselje se nenadoma izprevrže. Na Dunaj je prišel flausenthurmski princ s svojo hčerko Ano, staromodno oblečenim dekletom. Princa pozdravi častna četa, ki ji ukazuje Niki. Med radovednim občinstvom je tudi njegova Franci. Niki se spozabi, z očmi pomežikne svoji izvoljenki in se zasmije. Prav v tistem trenutku pa se prilje mimo knezova kočija. Princeza se obrne in zagleda smehljajoči se obraz mladega častnika. Knežji gosti so ogorčeni. Tudi knez sam. Toda Niki zna pregovoriti kneza, da se je smehljaj, ker je bil oduševljen nad

lepoto princeze Ane, in jeza se poleže. Uzaljena Ana postane krotka in nežna. Nikijev kompliment jo je ukrotil in poročnik Niki, namestu da bi prišel pred vojno sodišče, postane adjutant flausenthurmskega princa in princeze. Princeza se je v njega zaljubila, vendar pa on te „sreče“ ni prav nič vesel.

Princeza je sicer mlada, toda nima na sebi ničesar, kar bi moglo očarati moža dobrega okusa. Svečano šta se poročila, princeza je dobila moža, a samo uradno. Niki se je ogiba kolikor more in se skrivaj sestaja s svojo Franci. Princeza Ana nekoč zvabi Franci v svoje stanovanje in slučaj nanese, da postaneta dobri prijateljici. Franci se prostovoljno odreče Nikija, toda opozori princezo, da si ga bo osvojila le, če se modernizira. Staromodna princeza postane moderna dama in Niki se v njo zaljubi.

Filmski operater

Moderni filmski operater, ali kakor mu v Ameriki pravijo, „cameraman“, ni samo človek, ki mehanično posluša režiserjeve ukaze, kakor to mnogi mislijo, temveč mora biti umetnik in spreten tehnik. Dostikrat mora biti tudi pustolovec in akrobat. Njegovo delo ni samo ena najbolj važnih funkcij, ne, najbolj važna je, saj je dostikrat operater odgovoren za uspeh ali neuspeh filma. Če operater ni nadarjen, če nima pametnih idej, je zaman vsa spretnost in vse delo režiserja.

Če mora igravec izvršiti težko in nevarno nalogo, če pride v življenjsko nevarnost, potem to napišejo v reklamni, in časniki so polni visokih besed o igralčevi hrabrosti in požrtvovalnosti.

Kadar pa cameraman napravi kaj takega, ali še bolj nevarnega, tega nihče ne zve. Vprašajte samo Foxovega cameramana, ki je snemal „Magijo zapada“, kako je moral z aparatom viseti na robu skale med nebom in zemljo! In v tem neordnem položaju ni niti trenutek smel misliti na nevarnost, ki mu je pretela, vse njegove misli so bile samo pri aparatu. In potem operaterji, ki delajo Foxove žurnale! Dostikrat so v smrtni nevarnosti, saj morajo fotografirati prizore na dirkah, na najbolj nevarnih ovinkih, kjer se je že dostikrat zgodilo, da je avto zaneslo in ga vrglo v jarek ali pa med ljudi.

Nedavno je šel Russell Nick na najvišjo točko 300 m visokega Eifflovega stolpa v Parizu in se naslonil na železni drog, da se je ubranil pred vetrom, ki je v tej višini dosti hujši kakor na zemlji. V takem položaju je filmal panoramo Pariza. Ali ni to pogum?

Buster — svetovalec revnih otrok

V Metrovih ateljeh pripravljajo novi Keatonov film „Sidewalk of New York“. Buster igra mlade-

Se nadaljuje na str. 536

DVA PRIZORA IZ FILMA „MOJA SESTRICNA IZ VARŠAVE“, KI PRIDE V ELITNI KINO MATICO

Domov družini

Javno pismo ženskam nad petdeset let

Napisala Marija Dressler

Marija Dressler je slavna ameriška filmska umeleca, znana tudi kot pisateljica in zagovornica ženskih pravic. Priročujemo njeno pismo, ki je namenjeno ženskam nad petdeset let.

Cas je že, da si — vi in jaz, ki poznavata življenje — temeljiteje ogledava problem moza. Dosegli sva že življenjsko dobo, ko gledava na moški spoi s preudarnostjo in razumevanjem, ki ga ženske med dvajsetim in štiridesetim letom niso zmožne. ženske pod štiridesetim letom sicer mislijo, da vse vedo, kar je treba. Medve pa veva, da veva.

Svet nas deli v tri razrede: Na srečne, ki so našte svojega moza in si ga obdržale, v pomnivanja vredne, ki so svojega moza dobie in ga izgubile, in končno v tiste nesrečnice, ki niso nikdar našte moza in jim ni bilo treba prenašati bolesti nad njegovo izgubo. Ko so nas tako lepo razdelili v razrede, so nas izgurali v kotiček, kjer naj ostanemo, svet pa naj gre dalje.

Nekaj mesecev je že mimo, kar sem si naprtila na rame šesti križ. Doslej sem molčala, toda zdaj bi rada odkrito in brez pomislekov svoje povedala. Vseeno mi je, ali kdo posluša ali ne. Stvar se tiče samo mene in tebe, žena nad petdeset.

Možje so za nas se prav tako zanimivi kakor so bili pred tridesetimi leti. Ne na isti način, a vendar še zanimivi. Nisva več radovedni, saj jih poznavata od zunaj in znotraj; na pamet. Toda vendar je še zanimivo gledati jih, kako se prerivajo in poudere pri svojem važnem opravku — hoji po tem malem svetu.

Življenski prijateljici, ki je našla svojega moza in si ga obdržala, ne morem povedati nič novega. Samo besedo v opomin morda; nikar ne misli, da je tvoja naloga izvršena. Delaj prav tako kakor si delala doslej, rajši še malo boljše. Tvoja naloga in tvoja moč je, da braniš moza v poznem poletju, ki pride za vsakega moza, pred njim samim.

Tebi, ki si izgubila moza, ali se bojiš, da ga ne bi izgubila, povem, da si ali boš sama kriva. Mož v razmerju do žene nima svoje lastne vo-

lje. Izgubila si ga ali pa ga boš izgubila, ker pac ne ves, kako ti ga zadržaja, to se pravi, ker nimaš posilene volje, da ti ga obdržata. Se ne sanja se ti o umetnosti življenja. To je napaka večine, rekla bi, vseh nesrečnih žena. Namestu joka in jadikovanja, kadar gre vse narobe, poišči pravo pot v umetnost življenja. Za učenje ni nikdar prepozno, vrag ve, kaj te še čaka v bodočnosti.

Predvsem se moraš dobro naučiti stare življenjske resnice o dajanju in jemanju. Po petdesetih letih življenja bi pac vsaka že lahko vedela, da človek nič ne dobi, če nič ne dá. Če si dobila moza, ki si si ga od vsega srea želela, moraš biti tudi voljna nekaj zato dati. In ta „nekaj“ je resno in pošteno hotenje, da opraviš svojo dolžnost, kakor bi že bilo.

Obrni se malo po življenju in videla boš, da so ženske, ki so v življenju največ dobie, tudi največ dale. Če se zjutraj zbudiš, si reci, ali pa si misli: „Danes hočem nekaj dobrega storiti!“ Poskusi! S petdesetim letom boš lahko napravila več veselja z dobrimi deli kakor s petnajstimi. Če to lahko druge stori, zakaj ne bi mogla tudi ti?

Ali si že kdaj pomislila, koliko lepih žensk izgubi svoje moze, med tem ko jih manj lepe priklepajo nase in so z njimi srečne? Ali veš, zakaj? Vzrok je to, da je bila lepa ženska prepričana, da je že njena lepota dovolj in da ji drugega ni več treba. Hotela je ležati na lovorikah svoje lepote in je obležala, moč pa je šel drugam. Ženska, ki je priroda ni dovolj obdarila z zunanjo lepoto, pa je v obrambo same sebe prisiljena, da svojo osebno privlačnost in dražest poveča, da zmanjša kvantni vpliv pomanjkanja telesne lepote. In to je del življenjske umetnosti. Skušaj postati privlačna! Lepa ženska se mi smili, res, brez ironije. Nima, kakor me druge, pobude, da bi se naučila umetnosti življenja, ki daje dosti več in dragocenejše kakor samo lepoto.

Drugi, nič manj važni del umetnosti življenja je potrpežljivost. Ni lahko biti potrpežljiv. Samo poskusi, najbolje še danes. Če napravi „on“ nekaj, kar ti ni všeč, če se ti zdi, da je, recimo, neznošen, počakaj malo, preden mu to vržeš v obraz. Ali si njegov sodnik? Rajši poskusi gledati vse z njegovimi očmi. Modruj ali stokaj, toda le, če so vrata tvoje spalnice zaprta in ni nikogar, ki bi te slišal.

Zdaj pridem k zadnjemu razredu, k tistim ženskam, ki niso nikdar imele moza in se niso morale zanj boriti. Ne vem, kaj bi jim rekla. Kaj bi tudi pomagali dobri nasveti, ki bi jim jih skušala dati? Sploh mislim, da takih žensk ni. Nihče me ne more prepričati, da je kdaj živela ženska, ki ne bi bila dobila moza, če bi ga bila res hotela. Če je katera, je iz druge snovi, zgrajene na življenjski modrosti, ki ni modrost, ki prekaša razum nas, slabih žensk.

Če si prišla čez petdeset, bo najvažnejše zate to, kar je najvažnejše zame: mir in malce veselja, zadovoljnosti. Vsaka izmed nas ve, da je dosti reči na svetu, ki so važnejše kakor moze. Toda me jih ljubimo — bog nam pomagaj — in ne moremo drugače. In bog pomagaj tudi njim — potrebni so te ljubezni.

Rižev narastek.

Potrebščine: 7 dkg riža, tri četrt litra mleka, 6 dkg presnega masla, 10 dkg sladkorja, nekoliko dr. Oetkerjevega vanilinoega sladkorja, 2 jajci in 1/2 zavojčka dr. Oetkerjevega pecilnega praška, jabolka.

Priprava: Spari riž v mleku, eventuelno v posnetem mleku v pečici. Ko se je ohladil, mu primešaj razpuščeno presno maslo, sladkor, nekoliko vanilinoega sladkorja, celi jajci in zavojček pecilnega praška. Nato namaži proti ognju zavaruвано skledo s presnim maslom in potresi z moko, deni vanjo polovico mase, potem lepo olupljenih, razrezanih jabolk in na vrh ostalo maso. Sedaj postavi narastek v pečico, ga speci, da dobi rjavo skorjo, ter serviraj z vanilijevo omako.

Budilke

po Din 60— s triletnim jamstvom

IVAN PAKIŽ,
LJUBLJANA
Pred Škofljo 15.

Dlačice

na bradi itd.

Vas ženirajo, cenj dame. Kvarijo Vam Vašo lepoto, eleganco in aramežljivost. „Venera“ eliksir Vas reši v par sekundah — brez bolečin, brez opasnosti — vseh nepotrebnih dlak. Naročite še danes lepo dišeči „Venera“ eliksir, ne bo Vam žal.

Bočica 18 Din (predplačilo), po vzetju 18 Din, dve 28 Din, tri 38 Din, pošlje franko

R. COTIČ, Ljubljana VII-II
Kamniška ulica št. 10 a (Janševa).

HUMOR

Vse v ročni torbici

Neki dami so ukradli v trgovini ročno torbico.

„Ali ste imeli veliko v njej?“ jo vpraša stražnik, ki sestavlja zapisnik.

„Vse, kar sem kupila. Tri pare nogavic, tri kombineže, dvoje rokavic in novo večerno obleko.“

*
Bankir zahteva v knjigarni knjigo „Kako postanem hitro bogat?“ Podjetni trgovec ga vpraša:

„Ali lahko zavijem zraven še kazenski zakon?“

*
„Pravkar sem ubil pet muh. Dva sameca in tri samice.“

„Kako pa, veš tako dobro za spol?“

„Dve sta sedeli na mizi, tri pa na zrcalu.“

*
On potrka na vrata njene sobe: „Dovoljeno?“

Ona: „Ne, ne, počakajte. Sram me je. Nisem oblečena.“

On: „Nič ne de. Kako malenkost imate vendar na sebi.“

Ona: „Čisto nič. Če ne verjame, te, pa pogledajte skozi ključavnico.“

Moderna mladina

„Mimica, ali veš, kako pridejo otroci na svet?“

„Prava reč! Saj vem celo, kako ne pridejo.“

Mali oglas

„Avgust, vrni se! Klavir je prodan! — Pavla.“

*
„Ali res žene dalj časa žive kakor možje?“

„Res, posebno vdove.“

In zlato uro povrh.

„Znanost je že tako napredovala, da že brezžično slike pošiljamo!“
„Sijajno! Že kar v okvirjih!“

Ljubeznivo

„Nu, kako vam ugaja potniški poklic?“

„Hvala! Ko le ne bi bili ljudje tako surovi!“

„Tako? Tega pa jaz ne morem reči. Tega pol leta, kar potujem okoli, so mi sicer ljudje res tu pa tam rekli, da sem osel ali tele, časih so me tudi po stopnicah vrgli, vzorce pa po tleh — a drugače ni bil nasproti meni še nihče surov.“

*
Debela dama komaj prileze skozi vrata v trgovino.

„Rada bi videla kopalno obleko, ki bi se mi dobro podala.“

Prodajalec jo premeri od nog do glave in reče:

„Jaz tudi.“

*
„Kako ste prišli do denarja?“

„Bil sem družabnik nekega bogataša. On je imel denar, jaz pa izkušnje. Zdaj ima on izkušnje in jaz denar.“

*
„Gospa, ali mislite, da cepljenje koz kaj pomaga?“

„Prav nič. Našega najmlajšega smo cepili, pa si je tri dni nato zlomil nogo.“

To je glavno!

Služkinja išče službo. Predstavi se družini, kjer je vse polno otrok. Gospa gleda njeno poselsko knjižico:

„Zakaj ste pa morali iti iz zadnje službe?“

„Ker sem pozabila otroke umiti.“
Otroci (soglasno): „Mama, vzemi jo, vzemi jo!“

Pozna se!

Samuel pride na Dunaj in kupi za 5000 dinarjev blaga. Na Dunaju pa je treba vse takoj plačati, toda Samuel ima samo 4700 dinarjev pri sebi in za ostalih 300 dinarjev mora podpisati menico. Ko že odhaja, se obrne in pravi trgovcu:

„Veste, za 5000 dinarjev sem pri vas kupil, pa mi niste nič dali povrh.“

Trgovec malo premišlja, potem mu da črno kravato.

Samuel je užaljen.

„Kaj? Kravato mi dajete, ki vas stane 10 dinarjev. Da vas le sram ni.“

Trgovca obide sočutje. Potreplja Samuela po rami in mu reče:

„No, ker ste dober človek, vam dam več. Vrnem vam menico za 500 dinarjev.“

Samuel vzame menico, jo pogleda, potem pa mu jo da nazaj in pravi:

„Potem imam pa že rajši kravato.“

Vljudno

Tramvaj je nabito poln, da mora Tonček sedeti svojemu očetu na kolenih. Na drugi postaji vstopi mlada, zala gospodična, ki mora stati.

Tedaj se oglasi Tonček:

„Oče, ali moram gospodični ponuditi svoj sedež?“

Profesor v Ameriki

„Dajte mi, prosim, tistole čokoladno torto!“

„Oprostite, gospod, to je moj palec!“

Prebrisano

Tonček je imel domačo nalogo iz računstva: Osemnajst zemelj stane devet dinarjev. Koliko stane ena?

In napiše odgovor:

Ena stane petdeset par.

„Kako pa si to izračunal?“

„Saj nisem računal. K peku sem šel in kupil zemljo.“

Praktično

„Kako si se seznanila s svojim drugim možem?“

„Mojega prvega je z avtom pozvil.“

Misel

Če bi bilo tako lahko dobiti moža kakor otroka, bi se vse ženske poročile.

KAJ PRINAŠA:**Elitni Kino Matica**

Telefon 2124

„Grock“

življenjska zgodba slavnega klovna. V glavnih vlogah Grock in Liane Haid.

„Valčkov čar“

(„Smehlajoči se poročnik“) v glavnih vlogah Maurice Chevalier in Claudette Colbert

Kino Ideal**„Pariška ljubezen“**

v glavni vlogi Lucie Englisch, Szöke Szakall in Walter Rilla

„Tajnost petih ključev“

kriminalni film. V glavni vlogi Conrad Aldini

Buster — svetovalec revnih otrok
(Nadaljevanje s 533. str.)

ga milijonarja, ki hoče na vsak način postati zaščitnik otrok v najbolj siromašnem delu največjega ameriškega mesta. Mlada partnerica velikega komika, Anita Page, igra vlogo siromašnega dekleta. Film bo komedija, kakor jih je malo. Zamislite si samo Bustra v cilindru in dve sto polnokrvnih dečkov, ki so vzeli njegov cilindar na piko in zmetali vanj tisoč paradiznikov, dva tisoč gnilih jajc, pet sto glav gnilega zelja in še marsikaj. Uspeh tega metanja je najboljši film Bustra Keatona. V njem je mnogo prizorov iz newyorškega ghetta, ki ga doslej še niso nikdar posneli tako natanko. Najboljši Bustrov prizor je oni, ko se pripelje s svojim starinskim avtom v najbolj prometno ulico in hoče tam napraviti red.

Filmski drobiž

V Cannesu na francoski rivijeri se mudi na počitnicah Maurice Chevalier. Te dni so bili pri njem zastopniki Paramounta, s katerimi je podpisal za prihodnje leto novo pogodbo. Obvezal se je za štiri filme. Dobil ne bo nobene posebne tedenske plače, pač pa za vse štiri filme znesek 25 milijonov francoskih frankov in precej visok odstotek čistega dobička. Filme bo režiral Ernst Lubitsch. Prvi film bo nastavljen po Dumasovem romanu „Trije mušketirji“.

Ervin Straus, sin Oscarja Strausa, je postal Paramountov komponist. Prvi film, ki je zanj napisal glasbo, se imenuje „Gola resnica“.

Kupon 37 film**FILMSKA VPRAŠANJA**

1. Kje je rojena Lien Deyers?
2. Kako se imenuje novi film Svetislava Petroviča?
3. Kdo igra glavno vlogo v filmu „Vesela dunajska dekleta“?
4. Po katerem romanu je preren film „Ljubezen in zaobljuba“?
5. Pri kateri družbi igra Charles Rogers?

Za rešitev teh vprašanj razpisujemo

20 VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ

ki jih razdelimo med 10 reševalcev.

Rešitve vprašanj iz 35. številke so: 1. Pri Paramountu; 2. Hermann Thimig; 3. „Gore v plamenu“; 4. 17. aprila 1905 na Dunaju; 5. Max Adalbert. Nagrade dobe:

5 slik: Marija Breznik, Maribor;
4 slike: Milan Zarnik, Ljubljana;

3 slike: Škrajner Vida, Selca;
2 slike: Marija Bahovec, Ljubljana;

po 1 sliko: Valda Inkret, Celje; Viktor Baraga, Ljutomer; Voika Prelovec, Limbljana; Znanoslav Tokavnik, Laško; Ivan Renaldo, Javornik; Roza Kranjčič, Guštanj.

Aleksander Kozić

koncesijonirano elektrotehnično podjetje

Ljubljana

Cesta v Rožno dolino 44

Tel. 30-41

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. — Izvršitev strokovnjaška. — Cene zmerne.

Foto aparate in potrebščine

dobite v največji izbiri v

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

KLIZEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali ključah
Izvršuje
najsolidarnejše

KLIZARNA ST-DEU
LJUBLJANA DALMATINOVAS.

Blagovna znamka**„Svetla glava“**

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuda slika, in radi globokega svolega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.
tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitlenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečno jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeña močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi izdelki, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev**vanilinov sladkor**

je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
lajčni konjak.

Zavoček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša 1/2 zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinoevega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 lažni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti

za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pravo enostavnih, boljnih, finih in kajfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, torti. t. d.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker nadejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svelega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinj — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetenih izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.